

# ကမ္ဘာ့ စာနယ်ဇင်းလွတ်လပ်ခွင့်နေ့ အထိမ်းအမှတ် ပြည်တွင်းအရပ်ဘက်အဖွဲ့ အစည်းများ၏ တိုက်တွန်းလှုံ့ဆော်ချက်

Media for Democracy: Journalism and Elections in Times of Disinformation

ဒီမိုကရေစီအတွက် သတင်းမီဒီယာ "လုပ်ကြံသတင်းခေတ်ရဲ့ ရွေးကောက်ပွဲများနှင့် စာနယ်ဇင်းပညာ"

ရက်စွဲ။ ။ ၃၀၊ ၄၊ ၂၀၁၉ ။

၂၀၁၉ ခုနှစ် မေလ (၃) ရက်နေ့ တွင် ကျရောက်မည့် ကမ္ဘာ့စာနယ်ဇင်းလွတ်လပ်ခွင့်နေ့ အား မြန်မာနိုင်ငံ အခြေစိုက် အရပ်ဘက် အဖွဲ့ အစည်းများက ကြိုဆိုဂုဏ်ပြုအပ်ပါသည်။

လွတ်လပ်မှုတစ်ခုသည် သတင်းမီဒီယာများသည် ဒီမိုကရေစီစနစ် ၏ ကျောရိုးဖြစ်သည့်အပြင် ပြည်သူနှင့် အစိုးရ အကြား ဆက်သွယ်ဆက်ဆံပေးသည့် ပေါင်းကူး တံတားလည်း ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာ့ဒီမိုကရေစီအရေးတွင် လူထု၏ "မျက်စိ နှင့် နား" များဖြစ်ခဲ့ကြသည့် သတင်းမီဒီယာများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို မိမိတို့ ရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများက အထူးပင် လေးစား တန်ဖိုးထားပါသည်။ ဒီမိုကရေစီရေးအတွက် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရင်း ကျဆုံးခဲ့ကြသည့် သတင်းမီဒီယာသမားများကို အသိအမှတ်ပြု လေးစားဦးညွှတ်ကြောင်း အလေးအနက်ဖော်ပြ အပ်ပါသည်။

၁။ ယနေ့ကာလတွင် ဒီမိုကရေစီ ရည်မှန်းချက်ထားရှိသည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သတင်းမီဒီယာလွတ်လပ်ခွင့်သည် လွတ်လပ်မှု မရှိဘဲ ခြိမ်းခြောက်ခံနေရသည့်အခြေအနေသို့ ရောက်နေသည်ဟု ကိန်ဂဏန်းများက ညွှန်းဆိုနေပါသည်။

၂။ လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံ၏ သတင်းမီဒီယာလွတ်လပ်ခွင့်သည် ကမ္ဘာ့အဆင့် (၁၃၈)<sup>၁</sup>တွင် တည်ရှိနေပြီး ၂၀၁၈ ခုနှစ် ထက် တဆင့်လျော့ကျ သတ်မှတ်ခံရသည့်အခြေအနေရှိနေသည်။ လက်ရှိအစိုးရ လက်ထက်တွင် သတင်းမီဒီယာ သမားများ အပေါ် တရားစွဲဆိုမှု (၃၁) မှုထိရှိနေပြီး (၄၇) ဦးသည် တရားရင်ဆိုင်နေရသည်။<sup>၂</sup>

၂၀၁၃ မှ ၂၀၁၇ အတွင်း သတင်းမီဒီယာ လွတ်လပ်ခွင့်သည် ယခင်သတ်မှတ်ချက်မှ အဆင့် ၂၀ ထိ တိုးတက်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၈ မှစ၍ အဆင့် (၇) ဆင့်ထိ ပြန်လည်ကျဆင်းလာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ကို ဝမ်းနည်းစွာဖြင့် မှတ်သား ရပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ တွင် ရိုက်တာ သတင်းထောက် (၂) ဦးဖြစ်သည့် ကိုလင်းနှင့် ကိုကျော်စိုးဦး တို့ အား ထောင်ဒဏ် (၇) နှစ် ချမှတ်ခဲ့သည့် ဖြစ်စဉ်သည် မြန်မာပြည်တွင်းရှိ အရပ်ဘက် အဖွဲ့ အစည်းများ၊ သတင်း မီဒီယာများအကြား အံ့အားသင့် ထိတ်လန့်မှုကို ဖြစ်စေခဲ့သည်သာမက နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းကလည်း ရုတ်ချ ကန့် ကွက်ခဲ့ကြသည်။

၃။ ၂၀၁၉ ခုနှစ် မြန်မာနှစ်သစ်ကူး အခါသမယ တွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ကြေညာခြင်းများ ရှိခဲ့ပြီး အဆိုပါ မင်္ဂလာတရားနှင့်ပြည့်စုံသည့် လုပ်ရပ်ကို မိမိတို့ က ကြိုဆိုကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ သို့ သော် အကျဉ်းသား (၁၆၄၉၉) ဦးကို လွှတ်ပေးခဲ့ရာ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား (၅၀) ဦးအနက် (၅) ဦးသာ လွတ်မြောက် ခဲ့သည်ကိုလည်း တွေ့ ရှိ ရပါသည်။

အစိုးရအနေဖြင့် ကမ္ဘာ့ကုသမဂ္ဂ အခြေခံလူ့အခွင့်အရေး စာတမ်းပါ အပိုဒ် (၁၉) အရ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့် အား လေးစားလိုက်နာသောအားဖြင့်

(က) မြန်မာနိုင်ငံအကျဉ်းထောင်အသီးသီးတွင် စာနယ်ဇင်းတာဝန်များ ထမ်းဆောင်ရင်း အကျဉ်းကျခံနေရသည့် ကိုလင်းနှင့် ကိုကျော်စိုးဦး အပါအဝင် နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသား (၄၅) ဦးကို အမြန်ဆုံး လွှတ်ပေးပါရန် နှင့်

(ခ) သတင်းမီဒီယာသမားများ ကို အလွယ်တကူ စွဲချက်တင်၍ ဖမ်းဆီးအပြစ်ပေးနိုင်သည့် ဥပဒေများဖြစ်သည့် ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေ ပုဒ်မ (၆၆-ဃ) ၊ မတရားအသင်း ဥပဒေ၊ နိုင်ငံတော်လျှို့ဝှက်ချက်ဥပဒေ၊ ရာဇသတ်ကြီး ရှိ အသေရေဖျက်မှု ဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မများ (ပုဒ်မ ၅၀၊ ၅၀၅ က နှင့် ခ) ၊ သတင်းမီဒီယာ ဥပဒေ၊ နိုင်ငံသားများ၏

<sup>1</sup> <https://rsf.org/en/myanmar>  
<sup>2</sup> Athan-အသံ ထုတ်ပြန်ချက် <https://www.facebook.com/athan.foe.myanmar/photos/a.215675215658218/428936997665371/?type=3&theater>

ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာလုံခြုံမှုနှင့် လွတ်လပ်မှုကို ကာကွယ်ပေးသည့် ဥပဒေများကို နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် အညီ ပြင်ဆင်ပယ်ဖျက်ခြင်း များကို အမြန်ဆုံးပြုလုပ်ပေးပါရန်

ပြည်တွင်းအရပ်ဘက်အဖွဲ့ အစည်းများက လေးနက်စွာ တိုက်တွန်း အပ်ပါသည်။

တိုက်တွန်းလှုံ့ ဆော်ချက်အတွက် ဆက်သွယ်ရန်

၁။ ဦးတိတ်နိုင် (AAPP) 09-428023828/ +66 812878751

၂။ ဦးလှိုင်းသစ်ဇင်ဝေ (ခ) သာလွန်ဇောင်းထက် (PCMJ) 09 – 443077557

၃။ ဒေါ်သဇ္ဇာရွှန်းလဲ့ရည် (ACDD) 09 – 795574775

**အရပ်ဘက်အဖွဲ့ အစည်းများ**

1. Action Committee for Democracy Development (ACDD)
2. Action Group for Farmer Affairs (AGFA) Bago
3. Airavati
4. All Arakan Students' and Youths' Congress (AASYC)
5. ALT (Alin Thit)
6. Arakan CSOs Network (ACN)
7. Arakan Rivers Network (ARN)
8. Ashiochin National Independence Force
9. Assistance Association for Political Prisoners (AAPP)
10. Athan – အသံ (လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်လှုပ်ရှားမှု အဖွဲ့ )
11. Ayerwaddy West Development Organization - Middle Myanmar - AWDO (Magway Region)
12. Burmese Women's Union (BWU)
13. Candle Light Youth Group
14. Center for Social Integrity (CSI)
15. Citizens Action For Transparency (CAFT)
16. Community Association Development
17. Community Response Group (COMREG)
18. Dawei Development Association (DDA)
19. Dawei Research Association
20. Dawei Watch Foundation
21. Democracy for Ethnic Minorities Organization (DEMO)

22. Educational Initiatives (EI)
23. Farmer and Labor Activists Group (FLAG)
24. Future Light Center - အနာဂတ်အလင်းတန်းဆုံမှတ် အဖွဲ့
25. Future Star Youth Organization - အနာဂတ်ကြယ်ပွင့် လူငယ်အဖွဲ့
26. Generation Tree Organization
27. Generation Wave (GW)
28. Genuine People's Servants (စစ်မှန်သော ပြည်သူ့ ကျေးကျွန်အဖွဲ့ )
29. Golden Heart Organization (Tharsi)
30. Green Network (Mergui Archipelago)
31. Heartland Foundation
32. Htoi Gender and Development Foundation
33. Human Rights Defenders and Promoters (HRDP)
34. Human Rights Defenders and Promoters (Palaw)
35. Human Rights Foundation of Monland
36. Humanity Institute
37. I - Care Foundation
38. IFI watch Myanmar
39. Ingyinmay Hindu Women Association
40. Institute for Governance and Social Science
41. Justice Drum ကွန်ရက်၊ ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း။
42. Justice Society
43. Kachin National Youth Network
44. Kachin Youth Organization (KYO)
45. Kalyanameikta Social Association (Khin U)
46. Kanlat Metta Organization (Shan State)
47. Kaw Dai Organization
48. KBA-CSSDD (Kayah Baptist Association – Christian Social Services & Development Department)
49. Kengtung Women Network
50. Kengtung Youth Network
51. KESAN- Karen Environment and Social Action Network
52. KLY (Kayah Liphu Youth)

53. KNGY (Kayan New Generation Youth)
54. KnHRG (Karenni Human Rights Group)
55. KNWO (ကရင်နီ အမျိုးသမီး အစည်းအရုံး)
56. KNYO (Karenni National Youth Organization)
57. KPSN (Karen Peace Support Network)
58. KRSDO (Kannira Rural Social Development Organization)
59. KSDS (Kayan Social Development Society)
60. KSFU (Karenni State Farmers Union)
61. KSSU (Kayah State Students Union)
62. Kyun Ta Htaung Myae Foundation
63. KyWO (Kayan Women Organization)
64. LAIN Technical Support Group
65. Law Home
66. LDN (Local Development Network)
67. Lin Let Kyal Social Development Organization - လင်းလက်ကြယ်လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့
68. Loka Ahlinn- Social Development Organization
69. Metta Campaign
70. Metta Development Foundation
71. Metta Let Kann (MLK) မြိတ်
72. Mindone Development Organization
73. Minhla Development Organization (MDO)
74. Minhla Youth Centre
75. Mong Pan Youth Association
76. Mother Land Network
77. Muditar Organization - မုဒိတာ အဖွဲ့
78. Myan ICT for Development Organization (MIDO)
79. Myanmar Cultural Research Society - MCRS
80. Myanmar Human Rights Alliance
81. Myanmar People Alliance (Shan State)
82. Myanmar Press Freedom Center

83. National Network for Education Reform (NNER)
84. National Youth Congress (NYC)
85. Never end Tomorrow (NeT)
86. New Myanmar Foundation (NMF)
87. Nyan Lynn Thit Analytica
88. Open Development Foundation
89. Our Future Initiative
90. Our Natural Land
91. Oway Education and Youths Institute
92. Pace on Peaceful Pluralism (PoPP) - သင့်မြတ်သူများ၏ ငြိမ်းချမ်းရေးလမ်းစဉ်အဖွဲ့
93. Pan Taing Shin Rural Development Organization
94. Pan Taing Shin Women Rural Development Organization
95. Paung Kuu
96. Paungsee Myittar Organization - ပေါင်းစည်းမေတ္တာအဖွဲ့
97. Peace World Gender Organization (Taunggyi)
98. Pone Yate Sit Regional Development Organization - ပုံရိပ်စစ် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့
99. Progressive Voice (PV)
100. Protection Committee for Myanmar Journalists (PCMJ)
101. Pwintphyu Development Organization (PDO)
102. Ramkhye - ရမ်းခေး မြစ်ကြီးနား ကွန်ရက်၊ မြစ်ကြီးနား၊ ကချင်ပြည်နယ်။
103. Rule of law watch group
104. SarPhyu Famer Network - စာဖြူ လယ်သမားကွန်ယက်
105. Saytana Shaesaung Youth Organization - စေတနာ့ရှေ့ဆောင် လူငယ်အဖွဲ့
106. Shan MATA
107. Shwe Min Tha Foundation (Myanmar)
108. Shwe Thinkha Social Development Organization
109. Shwechinthae Social Service Group (Shwe Bo)
110. Smile Education and Development Foundation
111. Southern Youth Development Organization
112. Students and Youths Congress of Burma (SYCB)
113. Summer Shelter library

114. Swe Tha Har Organization (ဆွေသဟာ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ )
115. Synergy (Social Harmony Organization)
116. Ta'ang Legal Aid
117. Ta'ang Women Organization (TWO)
118. Tai Youth Network (TYN)
119. Tampadipa Institute
120. Tanintharyi friends
121. Taunggyi Education Network
122. Tavoyan women's Union
123. The Fifth Pillar (ပဉ္စမ မဏ္ဍိုင်အဖွဲ့ )
124. The Seagull: Human Rights, Peace & Development
125. Triangle Women
126. Ukathon Local Social Development Organization
127. White Marker Group
128. Women League of Burma (WLB)
129. Women Peace Network
130. Yangon Watch
131. Yangon Youth Network – YYN
132. Young Ni Oo Social Development Organization - ရောင်နီဦး လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့
133. Young Ni Oo Women Group - ရောင်နီဦး အမျိုးသမီးအဖွဲ့
134. Youth Circle
135. Zomi Development Institute (ZDI)
136. ၈၈ မျိုးဆက် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ပွင့်လင်းလူ့ အဖွဲ့အစည်း (ကော့သောင်း)
137. ကရုဏာရှင် နာရေးကူညီရေးအဖွဲ့
138. ကချင်အမျိုးသားလုံးဆိုင်ရာကွန်ယက်
139. ကရုဏာလက်များ
140. ကျွန်းတစ်ထောင်မြေဖောင်ဒေးရှင်း
141. ကလေးသူငယ်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ကွန်ယက်
142. တအာင်းကျောင်းသားနှင့် လူငယ်များအဖွဲ့ (TSYU)
143. တာကပေါလူငယ်

144. တီကျပ်ဒေသ စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့
145. ထွန်းသစ်စ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့
146. ထွန်းသစ်စ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့
147. ထားဝယ်ခရိုင် တောင်သူလယ်သမားသမဂ္ဂ
148. ဒို့မြေကွန်ရက်
149. ဒို့လယ်ယာ ကွန်ရက်၊ အင်္ဂပူမြို့နယ်၊ ဟင်္သာတခရိုင်။
150. ဓမ္မအလင်း ယဉ်ကျေးလိမ္မာအဖွဲ့
151. နိုင်ငံပိုင် မြေယာထိန်းသိမ်းစောင့်ကြည့်ရေးကော်မတီ
152. ပန်းသီကြိုး LGBT အဖွဲ့
153. ပါချန်မြစ်ချောင်းထိန်းသိမ်းစောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့
154. ပျိုးဥယျာဉ် ပညာရေး အထောက်အကူပြုအဖွဲ့
155. ဖွံ့ဖြိုးရေးဌာန ရှမ်းပြည်နယ်ကချင်နစ်ခြင်းအသင်းတော်
156. ငြိမ်းချမ်းရေး အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများကော်မတီ၊ ရှမ်းမြောက်
157. မန်းလေး လူထုနေရာ
158. မွန်လူငယ်ကွန်ရက်၊ ရေးလမိုင်း။
159. ဖြူစင်မေတ္တာ နာရေးကူညီမှုအသင်း
160. မြန်မာ့လွတ်တော်ရေးရာ အထောက်အကူပြုကော်မတီ၊ ရှမ်းမြောက်
161. မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသား တောင်သူလယ်သမားသမဂ္ဂ၊ ရှမ်းပြည်နယ်
162. မြိတ်ရှေ့နေများကွန်ယက်
163. ရခိုင်လူငယ်မျိုးဆက်ကွန်ယက်
164. ရည်ရွယ်ရာ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့
165. ရတနာရောင်ခြည် လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့
166. ရပ်ရွာငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးရှေ့ဆောင်အဖွဲ့ (Area Peace and Development Forward) ကလေး ခရိုင်။
167. ရှမ်းပြည်နယ် ကချင်စာပေယဉ်ကျေးမှု
168. လပွတ္တာ တောင်သူလယ်သမားသမဂ္ဂအဖွဲ့
169. လူ့အခွင့်အရေးကာကွယ်မြှင့်တင်ရေးကွန်ရက်၊ ချောက်မြို့နယ်၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး။
170. လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးကွန်ရက်၊ ပေါင်မြို့နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်။
- 171.
172. ဟိန္ဒူဒေသရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့
173. အခမဲ့ပညာရေးဝန်ဆောင်မှုအဖွဲ့
174. အလင်းတန်း လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့
175. အလင်းမီးအိမ် (ရှမ်းမြောက်)

176. အလုပ်သမားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အဖွဲ့
177. အလုပ်သမားအဖွဲ့ ဖွဲ့ စည်းပေါ်ပေါက်ရေးနှင့် အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးအသိပညာပေးရေး ပဲခူးကွန်ရက်၊
178. အားမာန်သစ် လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့
179. ဥသျှစ်ပင် လူငယ်ကွန်ရက်၊ ဥသျှစ်ပင်မြို့၊ ပန်းတောင်းမြို့ နယ်၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး။
180. ဧရာဝတီ လူငယ်ကွန်ရက်
181. ဧရာပျိုမေ အမျိုးသမီးဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့
182. ကောင်းမြတ်နလုံးသား ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအဖွဲ့
183. တောင်သူလယ်သမား စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးကွန်ယက်
184. တောင်သူလယ်သမားများ နှင့်မြေယာလုပ်သားများသမဂ္ဂ မြိတ်ခရိုင်
185. တောင်သူလယ်သမားများဥပဒေအထောက်အကူပြု ကွန်ရက် (PLAN-A)၊ မြောက်ဦး
186. တောင်သူလယ်သမားများနှင့် ရေလုပ်သားများ အကျိုးစီးပွား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကွန်ရက်၊ မြစ်ကျိုး
187. တောင်သူလယ်သမားသမဂ္ဂ - ကော့သောင်း
188. ရွှေခြံမြေ ကွန်ရက်၊ ကွမ်းခြံကုန်း၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး။
189. ရွှေနံသာ တောင်သူလယ်သမားအဖွဲ့
190. ရွှေအနာဂတ် လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့